

Perseptuell prosessering hos kunstnere og legfolk

Hvordan oppfatter vi og husker vi det visuelle miljø? Hvilke attributter «kodes» i langtidshukommelse, og hvordan vil ulik erfaring påvirke dette? Dette er temaer i avhandlingen.

PUBLISERT 2. oktober 2007

STINE VOGT

forsvarte 13. oktober 2006 sin avhandling *Perceptual processing in artists and laymen* for Ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo.

To av studiene gjør bruk av erfarne kunstmalere med trening i figurativt arbeid, representert ved aktegning/-maling over fire års utdanning, fortrinnsvis fra Statens Håndverks- og Kunstindustriskole, og malere som har fortsatt å arbeide figurativt etter endt utdanning.

Å lage bilder etter modeller innebærer en kognitiv intervensjon som er relatert til spesifikke, separate kognitive systemer: Det ene involverer oppfattelsen av eksakte metriske og koloristiske forhold, og det andre involverer en kategorisk/begrepsmessig oppfattelse. Figurativt arbeid representerer en av de ytterst få situasjoner der disse ulike oppfattelsene må turneres separat, og dette kan utnyttes til å skaffe informasjon om visuelle prosesser.

Det ble påvist at kunstneres øyebevegelser er forskjellige fra legfolks; der sistnevnte foretrekker å se på gjenkjennelige objekter, viste kunstnerne en større tendens til å foretrekke å se på form/farge-elementer. Dette falt sammen med overlegen

hukommelse for visuelle detaljer hos kunstnere. I den andre studien viste reaksjonstider for diskriminering av kjente fra ukjente bilder grunnlag for å anta at kunstnere bearbeidet de ulike bildetyperne med forskjellige kognitive strategier som forholder seg asymmetrisk i de to hjernehalvdelenene. Den siste studien testet langtidshukommelse for bilder av ensartet tema (fotografier av dører) i forhold til tidligere funn som har vist enorme hukommelsesprestasjoner for bilder med variert innhold. En fant at begrepsmessig variasjon spiller en betydelig rolle for visuell langtidshukommelse, men at nokså tilfeldige detaljer også spiller en viktig rolle. Funnet gir nyttig informasjon i debatten om hvorvidt det visuelle systemet koder bilder som hele representasjoner eller som semantisk betingede abstraksjoner.

Kontakt s.e.vogt@psykologi.uio.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 44, nummer 10, 2007, side